

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

TALEPAPIR – DET TALTE ORD GÆLDER

Anledning	Samråd i Børne- og Undervisningsudvalget
Titel	Samrådsspørgsmål I og J – Åbent
Målgruppe	Børne- og Undervisningsudvalget (BUU)
Arrangør	Børne- og Undervisningsudvalget (BUU) Samråd er stillet efter ønske fra Sigurd Agersnap (SF) og Charlotte Broman Mølbæk (SF)
Taletid	Ca. syv min.
Tid og sted	12. marts 2025 kl. 10.00-11.00 i lokale 2-133

Samrådsspørgsmål I

Hvordan vil ministeren sikre, at folkeskolen kan inkludere flere børn i almenundervisningen uden at det bliver en spareøvelse, der påvirker børn, lærere, pædagoger og forældre negativt? Hvilke rammer mener ministeren, der skal etableres på skolerne, og hvilke initiativer vil regeringen tage for at understøtte skolerne i denne proces?

Samrådsspørgsmål J

Kan ministeren redegøre for, hvilke erfaringer fra inklusionsreformen i 2012 ministeren vil anvende for at undgå tidligere fejl, når ministeren og KL taler om, hvordan kommunerne fremover skal inkludere flere børn i almen-undervisningen?

Samrådet er stillet efter ønske fra Sigurd Agersnap (SF) og Charlotte Broman Mølbæk (SF).

Indhold

1. Indledning.....	1
2. Inklusion er både fagligt og økonomisk fornuftigt.....	1
3. Omstillingen kræver en indsats hele vejen rundt.....	3
4. Omstillingen kræver tid og prioriteringer	6
5. Afslutning	7

1. Indledning

- Tak til formanden for ordet og tak til Sigurd Agersnap og Charlotte Broman Mølbæk fra SF for spørgsmålene.

* * *

2. Inklusion er både fagligt og økonomisk fornuftigt

- Når regeringen har en ambition om, at den almindelige folkeskole skal kunne mere for flere, skyldes det både faglige og økonomiske hensyn. Og selvfølgelig først og fremmest af hensyn til børnene.
- Fordi flyttes børnene ud af deres lokale folkeskole, bliver de også skilt fra deres venner.
- Og de får ikke automatisk et tilbud, der forbedrer deres trivsel og deres faglige evner. Undersøgelser viser des-

værre, at elever på specialskoler – i gennemsnit selvfølgelig – har højt fravær og generelt klarer sig dårligere senere i uddannelseslivet.

- Kun cirka hver tiende elev fra segregerede specialundervisningstilbud bliver tilbageført til almenskolen i løbet af deres skoletid.
- Både i dag og fremover vil der være elever, som har brug for segregeret specialundervisning, og de skal have et tilbud af høj kvalitet. Det kan der selvfølgelig ikke være to synspunkter om.
- Men som udgangspunkt mener jeg, at det er bedst for de fleste at blive i folkeskolens almindelige fællesskaber.
- Samtidig er en inkluderende folkeskole også økonomisk den bedste måde at bruge pengene på til gavn for børnene.
- Tal fra Kommunernes Landsforening viser, at ca. en fjerdedel af de samlede udgifter til folkeskolen anvendes på de segregerede specialundervisningstilbud. Det er de tilbud, der underviser cirka 7 pct. af eleverne.
- De penge, der bruges på specialundervisningstilbud, kan ikke samtidig bruges på almenområdet. Det giver sig selv. Derfor risikerer almenområdet også at blive udfordret. Det tror jeg, mange kommuner kan nikke genkendende til. Det er der i hvert fald mange skoler, der kan. Hvilket

igen kan føre til, at flere elever får behov for specialundervisning. Og så har vi den selvforstærkende negative spiral, vi har talt om så mange gange.

- Kommunerne skal derfor prioritere deres økonomi. Jeg argumenterer ikke for at bruge færre penge på skolen. Vi er sådan set tilhængere af at bruge flere penge på skolen. Men jeg argumenterer for, at vi prioriterer den økonomi, vi afsætter til skolen, Og hvis det gøres klogt, behøver der ikke at være en modsætning mellem det økonomisk bedste og så det, der er det bedste for den enkelte elev.
- Og når vi taler om den enkelte elev, skal vi huske på, at der er både de elever, der har behov for noget specialundervisning, og dem, der ikke har. Vi skal huske på dem alle sammen.

3. Omstillingen kræver en indsats hele vejen rundt

- Jeg er også bevidst om, at omstillingen til en mere inkluderende folkeskole er en svær øvelse, der stiller krav til alle aktører i og omkring skolen.
- Samtidig kræver omstillingen, at der skrues på flere forskellige knapper samtidig både fra national og lokal side. Det er noget, vi er
- i gang med, og som i virkeligheden har været i gang i noget tid.

- Fra **nationalt hold** er der brug for at skabe de nødvendige rammer. Det gælder selvfølgelig økonomi, men det gælder også lovgivning, og det gælder viden.
- Derfor har vi med flere politiske aftaler iværksat initiativer og afsat midler til folkeskolen.
- Det handler selvfølgelig dels om økonomi. Fx blev der med *Aftale om kommunernes økonomi for 2025* givet et historisk løft til velfærden i kommunerne, så der bl.a. er mulighed for at styrke folkeskolen.
- Med økonomiaftalen for 2025 blev der også igangsat et samarbejde mellem Børne- og Undervisningsministeriet og KL, som har fokus på kompetenceudvikling inden for klasseledelse og specialpædagogik, på at udbrede gode eksempler og på at etablere et ordentlig datagrundlag for kommunernes udgifter til specialundervisning.
- Med *Aftale om Folkeskolens Kvalitetsprogram* fra marts 2024 er der afsat midler og aftalt konkrete lovændringer, der skal styrke almenområdet. Det handler om PPR, det handler om at prioritere specialpædagogiske kompetencer tæt på eleverne, styrke indsatsen i dansk og matematik for dem, der er mest udfordrede i de to fag, og så selvfølgelig oprettelsen af skolens timebank, der erstatter det, vi tidligere kaldte understøttende undervisning, og som skal give mere lokal frihed til at prioritere fx holddeling eller tolærerundervisning, som har vist sig at være to effektive tiltag, når det handler om succesfuld integration.

- Samtidig handler det om at sikre de rigtige lovgivningsmæssige rammer. Derfor arbejder en lovforberedende ekspertgruppe for tiden på at se på, om vi har de rette regler for specialundervisning. Det handler bl.a. om den her 9-timers regel, som vi også har diskuteret af et par omgange.
- Jeg nævnte også, at det handler om viden. Inden længe offentliggør Børne- og Undervisningsministeriets vidensenhed for børn og unge med særlige behov et fagligt grundlag, der vil give et mere solidt vidensgrundlag at stå på, når det kommer til at skabe en folkeskolen, hvor flere børn kan inkluderes i almenundervisningen. Det var nok noget af det, vi manglede for 12-13 år siden, da den såkaldte inklusionslov blev gennemført.
- Endelig handler det også om den generelle omstilling og kultur. Vi må kan jo ikke alene fra Christiansborg tro, at vi kan gøre det hele hen over natten. Reel forandring tager tid – særligt i folkeskolen – og skal forankres hos de mennesker, som skal udføre den i praksis.
- Da inklusionsloven blev gennemført for godt ti år siden, var der ting, der gik skævt, bl.a. fordi man maste den igennem fra oven. Og forventede en forandring fra dag ét.
- Folkeskolen er et fælles ansvar, og omstillingen skal ske løbende og i samarbejde med de aktører, der har deres hverdag i skolen. Derfor er tilgangen også anderledes nu.

Det handler først og fremmest om at understøtte det arbejde, der allerede er i gang, og som sker lokalt.

- Jeg har selv rundt om i landet set efterhånden mange inspirerende tiltag til at styrke folkeskolen og til at få flyttet ressourcerne tilbage til det almene skoletilbud.
- Jeg tror derfor, at mange kommuner er i stand til at vende udviklingen – særligt hvis vi understøtter det tålmodigt og strategisk fra national side.

4. Omstillingen kræver tid og prioriteringer

- Det er også vigtigt at huske at sige, at inklusionsloven fra 2012 ikke var en total fiasko – den lykkedes faktisk med nogle ting.
- Der blev gennemført et inklusionseftersyn i 2016, der bl.a. viste, at omstillingen til øget inklusion betød, at flere elever var blevet en del af almenundervisningen, uden at det havde påvirket elevernes faglige resultater nævneværdigt, og at der var positive tendenser i forhold til elevernes trivsel.
- Men inklusionsloven lærte os også, at hvis det skal lykkes at skabe en mere inkluderende folkeskole, skal der ske flere ting på samme tid.
- Det kræver, at både skoleledelse, medarbejdere og forældre, men også politikere kommunalt og nationalt har tålmodighed og anerkender, at omstillingen tager tid og skal ske gradvist med afsæt i lokale forhold.

- Det er også derfor, at frisættelsen er vigtig for regeringen. Vi tror ikke på 'one size fits all'. Men at der skal være frihed til forskellighed.
- Det kræver samtidig, at vi fra politisk side nøje overvejer, hvor mange nye øvrige initiativer, vi søsætter i en overgangsperiode, hvor der arbejdes intensivt på mange skoler med den her omstilling til en mere inkluderende folkeskole.

* * *

5. Afslutning

- Til slut. Jeg tror på, at det kan lykkes at inkludere flere børn i almenundervisningen, hvis vi griber det rigtigt an.
- Jeg er sådan set enig i det, man kan høre i tonen i samrådsspørgsmålene, nemlig at hvis tilgangen er, at vi skal til at spare nogle penge, så er det dømt til at gå galt. Det må handle om børnene.
- Og ved at rykke tættere sammen om folkeskolen. Ved at iværksætte en bred og grundig indsats, hvor der både opbygges ny viden og igangsættes en bred vifte af initiativer. Så tror jeg på, at det her kan lykkes. Og først og fremmest ved at være tålmodige.
- Tak for ordet.

* * *